ӨЗӨК

«Кыргызстанда улуттук журналистикага альтернатива катары интернет журналистикасы»

Жылдызбек Турсунбаев
Кулжа, 2008; 103 бет;

Магистратура программасы
Коммуникация билимдери негизги билим тармагы
Илимий жетекчиси: физ. мат. ил. канд. Кубанычбек Таабалдиев

Кыргыз Республикасы – массалык маалымат каражаттарынын өнүгүш тенденциясы боюнча чоң көрсөткүчтөргө ээ өлкө. Улам жаңы ММКлар ачылып жалпы коомчулукту маалымат менен камсыздаганга аракет кылганы ырас. Бирок бүгүнкү күндө, медианын жаңы түрү катары интернет тармагын колдонуп иш кылуу – ары престиждүү, ары модалуу, эң негизгиси – оңой жана пайдалуу. Анткени бул тармак менен кыргыз коомчулугу 1990-жылдардын ортосунда таанышса да, аз убакытын ичинде интернет теңдешсиз өнүгүү жолуна түшүп, өз күчүн жана таасирин билгизе алды. Албетте, улутук журналистика да акырындап аталган моданы кубалагандай. Мындай жагдай, маалымат технологиясы жөнүндө түшүнүгү бар ар бир адамды, альтернативдик түрдө түптөлүп келаткан интернет журналистикасын да терең иликтеп көрүүгө түртөт.

Магистрдик диссертация төрт бөлүмдөн турат. Биринчи бөлүмдө жалпы эле киришүү жасалып, улуттук журналистикадан кандайча интернет журналистикасына бет алып турганыбыз тууралуу баяндалган. Ал эми экинчи бөлүмдө болсо, кыргыз журналистикасынын бүгүнкү жагдайы келтирилген. Учурда канча ММК КРнын Адилет Министрлигинен каттоодон өткөндүгү, канчасы анык иштеп жаткандыгы, өлкөдөгү түрдүү ММКлар жана алардын өнүгүү перпективасы берилген.

Дипломдук иштин «Альтернативдик жол катары интернет журналистикасы» - деп аталган үчүнчү бөлүмүндө, Кыргызстандагы интернет тармагынын жалпы абалы, интернет колдонуучулар, интернет журналистикасы, интернет гезиттери тууралуу маалымат берилген. Басма сөз менен интернет журналистикасынын ортосунда ар тараптуу салыштыруулар жүргүзүлгөн. Эки түрдөгү гезиттердин артыкчылыктары жана кемчиликтери, интернет журналистикасынын жараткан жаңы аныктамалары, интернет жана этика түшүнүгү сыяктуу кичи нукталар да аталган бөлүмгө кирди.

Жыйынтыктоочу бөлүмдө: интернет журналистикасынын келечеги, анын башка ММКларга, салттуу басма сөзгө тийгизген таасири, интернет журналистикасынын келечеги тууралуу адистер тарабынан айтылган пикирлер, Кыргызстанда интернет журналистикасынын абалы, диссертациянын канча пайызы темага толук жооп бергендиги, максаты ишке ашырылгандыгы талкууланат.

Мындан тышкары, дипломдук ишке Кыргызстанда интернет колдонуучуларынын бардык өзгөчөлүктөрүн чагылдырган диаграммалар менен учурдагы ММК лардын 70 тен ашуун интернет сайттары тууралуу маалымат да камтылды.

Өлкөдөгү интернеттин өнүгүүсүнүн эртеңки көрсөткүчү бүгүнкүсүнөн сөзсүз айырмаланат. Балким 10%, балким 100% га өзгөрөт. Бул өз маанисинде, интернет журналистикасы азыркыдан да кубаттанат дегенди түшүндүрөт. Эң негизгиси, улуттук журналистиканын да альтернативдик тармак катары интернет журналистикасы менен эсептешүүсүн шарттайт. Себеби, интернет азырынча өз өнүгүүсүнүн аягына чыккан технология эмес.

Негизги сөздөр: ММК, журналистика, басма сөз, интернет жана интернет журналистикасы

ÖZ

“Kırgızistan’da Ulusal Gazeteciliğe Alternatif Olarak İnternet Gazeteciliği”

Cıldızbek TURSUNBAYEV

Haziran, 2008; 103 sayfa

İletişim Bilimleri Anabilim Dalı

Yüksek Lisans

Tez Danışmanı: Dr. Kubanıçbek TAABALDİYEV

Kırgız Cumhuriyeti – Kitle İletişim Araçlarının gelişme süreci olarak olumlu göstergelere sahip bir ülkedir. Her seferinde yeni Kitle İletişim Araçları ortaya çıkarak toplumun enformasyon ihtiyacını giderdikleri bir gerçektir. Ancak, günümüzde medyanın yeni bir alanı olarak Internet’i kullanmak, iş yapmak hem prestijli hem de moda olarak görülmektedir. Çünkü, Internet’le Kırgız topluluğu 1990’lı yılların sonlarında tanışsalar da, kısa dönem içinde Internet hızla gelişerek gücü ve etkisini göstermiştir. Elbette ki, Ulusal Gazetecilik de giderek bu modayı izlemiştir. Böyle bir durum, enformasyon teknolojileri hakkında bilgisi olan her insanı, alternatif bir yolla oluşmakta olan İnternet Gazeteciliğini derinden irdelemeye teşvik eder.

Yüksek Lisans tezi dört bölümden ibarettir. İlk bölümde genel bir giriş yapılarak, Ulusal Gazetecilikten İnternet Gazeteciliğine nasıl bir geçiş yapıldığı hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde ise, Ulusal Gazeteciliğin günümüzdeki durumuna kısaca değinilmiştir. Halihazırda ne kadar Kitle İletişim Aracının Kırgız Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı’nda kayıtlı olduğu, onların ne kadarı gerçekten yayın hayatını sürdürdükleri, ülkedeki değişik özellikteki Kitle İletişim Araçları ve onların gelişim koşulları açıklanmaya çalışılmıştır.

Yüksek Lisans tezin “Alternatif Bir Yol Olarak İnternet Gazeteciliği” diye adlandırılan üçüncü bölümünde, Kırgızistan’daki Internet’in genel durumu, internet kullanıcılar, İnternet Gazeteciliği ve internet gazeteleri hakında bilgi verilmiştir. Basın ile İnternet Gazeteciliği arasında etraflıca kıyaslamaları yapılmıştır. İki farklı türdeki gazetelerin avantaj ve dezavantajları, İnternet Gazeteciliğinin yarattığı yeni anlamlar, internet ve etik düşüncesi gibi konular da bu bölüm içinden yer aldı.

Sonuç bölümünde: İnternet Gazeteciliğinin geleceği, diğer Kitle İletişim Araçlarına ve geleneksel basına gösterdiği etki, İnternet Gazeteciliği hakkında uzmanlar tarafindan söylenen fikirler, Kırgızistan’da İnternet Gazeteciliğinin anlamı, tezin ne kadarının kendi konusuna cevap verdiği, amacının gerçekleştiği değerlendirilmiştir

Bunun dışında, Yüksek Lisans tezine Kırgızistan'da internet kullanıcıların tüm özelliklerini yansıtan şemalar ve günümüzdeki Kitle İletişim Araçlarının 70 ten fazla internet siteleri hakkındaki bilgi de kapsandı.

Ülkedeki internetin gelişiminin yarınki göstergesi bugünkisinden mutlaka faklı olacaktır. Belki %10, belki %100 değişecektir. Bu kendi anlamında, İnternet Gazeteciliği de şimdikisinden kuvvetli olacağını anlatır. Esasında, Ulusal Gazeteciliğin de alternatif bir dal olarak İnternet Gazeteciliğine hesap vermesini koşullandırır. Çünkü, internet şimdilik kendi gelişimini sona erdiren bir teknoloji değildir.

Anahtar Kelimeler: Kitle İletişim Araçları, Gazetecilik, Basın, Internet ve Internet Gazeteciliği

АБСТРАКТ

«Интернет журналистика как альтернатива национальной журналистике в Кыргызстане»

Жылдызбек Турсунбаев
Июнь, 2008, 103 стр.

Программа магистратуры
Направление журналистики
Научный руководитель: канд. физ.-мат. наук Кубанычбек Таабалдиев

Кыргызская Республика – страна, где средства массовой информации имеют огромный потенциал. С каждым годом все больше и больше открываются СМИ, которые стараются обеспечивать население информацией. На сегодняшний день как новый вид связи, работать посредством сети интернет это престижно и модно. Потому что, не смотря на то, что кыргызское общество познакомилась с интернетом в середине 90-х годов, за короткий срок интернет смог найти свой путь развития и показать свою силу и влияние.

Конечно же, национальная журналистика понемногу, но все же не отстает от моды. И это порождает интерес каждого человека, имеющего понятие об информационной технологии, изучить глубже интернет журналистику, которая развивается как альтернативный вид СМИ.

Магистерская диссертация состоит из четырех глав. В первой главе приведен общее введение, рассказывается, как мы держим курс из национальной журналистики в сторону интернет журналистики. А во второй главе коротко приводятся сведения о сегодняшнем состоянии кыргызской журналистики. Даны сведения о количестве зарегистрированных СМИ Министерством Юстиции КР на сегодняшний день, сколько из них работает в реальности, а так же о разных СМИ и их перспективах развития.

В третьей главе диссертации, под названием «Интернет журналистика как альтернативный путь», приводятся данные об общем состоянии сети интернет в Кыргызстане, про интернет журналистику и про электронные газеты. Сделаны разносторонние сравнения между печатными изданиями и интернет журналистикой. Заголовки о положительных и отрицательных сторон этих двух видов СМИ, новые теории

который создал интернет журналистика и понятие как интернет и этика, тоже вошли в эту часть.

В последней главе обсуждаются: будущее интернет журналистики, его влияние на другие СМИ, на традиционные печатные издания, мнения специалистов о будущем интернет журналистики, положение интернет журналистики в Кыргызстане, на сколько процентов соответствует теме диссертация и достигла ли своих целей.

Кроме этого, дипломная работа включает диаграмму которая показывает особенности пользователей сети интернет в Кыргызстане и интернет сайты 70 СМИ, которые находятся в рабочем состоянии.

Завтрашний день интернета в стране, конечно же, будет отличаться от сегодняшнего дня. Может измениться на 10%, а то и на все 100%. Это в свою очередь означает, что интернет журналистика станет мощнее, чем сейчас. Но самое главное, национальная журналистика должна будет считаться с интернет журналистикой как с альтернативной отраслью. Потому что, интернет на сегодняшний день это технология – не завершившее свое развитие.

Ключевые слова: СМИ, журналистика, пресса, интернет и интернет журналистика.

ABSTRACT

Name of research: "Online Journalism As An Alternative To National Journalism"
Thesis Advisor: Dr. Kubanychbek Taabaldiev

Jyldyzbek Tursunbaev

Masters

June 2008

103 pages

Kyrgyz Republic has high indicators in terms of mass media development tendency. It is true that many new mass media are opening each year and they are trying to provide the community with information. However today it is both prestigious and fashionable to use an Internet as a new type of media. Kyrgyz society began to use it at the middle of 1990's, since then the Internet have been developed very quickly and could show its power and influence in a short time. Of course, the national journalism follows this fashion but slowly. This situation necessitates everyone who has an understanding about information technology to study deeply online journalism, which has been developing as an alternative.

This Masters Thesis consists of four parts. In the first part telling about transition from national journalism to online journalism made an introduction. In the second part includes the current situation of Kyrgyz journalism i.e. how many mass media was registered in the Ministry of Justice of Kyrgyz Republic, how many of them are working, different mass media in the country and their development perspective.

In the third part of the thesis which is called 'Online Journalism As An Alternative Way' the general situation of Internet sector in Kyrgyzstan, Internet users, online journalism and Internet newspapers were presented. Several comparisons between the press and online journalism were made. Small titles such as advantages and disadvantages of both newspapers, new definitions online journalism has created, Internet and ethics also are included in this part of thesis.

In the conclusion the future of online journalism, its influence on other mass media, traditional press, opinions of the experts about the future of online journalism, the situation of online journalism in Kyrgyzstan, how many percent of the thesis has answered the question totally and has it reached its goal or not have been discussed.

Except for this the thesis included the diagrams which reflect all peculiarities of Internet users in Kyrgyzstan and more than 70 current websites of mass media.

The future indicator of the development of Internet in the country differs from today's. May be it will change to 10 % or 100%. It means that online journalism will be developed more and more. The most important is that it necessitates the national journalism to consider online journalism as an alternative sector. Because the Internet is not a completely developed technology, yet.

Keywords: mass media, journalism, press, Internet and online journalism.